

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาความหมายเชิงเปรียบเทียบ (metaphorical meaning) ของสีต่างๆ ในภาษาไทยและภาษาเกาหลี และเปรียบเทียบความแตกต่างของความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีระหว่างสองภาษานี้ 2. เพื่อศึกษาว่าความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีกับความหมายของสำนวนที่มีการใช้คำเรียกชื่อสีมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ในแต่ละภาษา และเป็นอย่างไร 3. เพื่อศึกษาความเข้าใจสำนวนที่ใช้คำ เรียกชื่อสีของผู้พูดต่างภาษาและวัฒนธรรม

สำนวนที่ใช้คำเรียกชื่อสีในภาษาไทยและภาษาเกาหลีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยสำนวนภาษาไทย 49 สำนวนและสำนวนภาษาเกาหลี 40 สำนวน ซึ่งได้มาจากพจนานุกรม เอกสาร หนังสือต่างๆ และการสนทนา ส่วนในการรวบรวมข้อมูลที่แสดงความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีของกลุ่ม ตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม คือ ชายชาวไทย หญิงชาวไทย ชายชาวเกาหลี และหญิงชาวเกาหลี รวมถึงทั้งสิ้น 40 คนนั้นได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุระหว่าง 20 ถึง 40 ปี การวิจัย ครั้งนี้ได้ศึกษาความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีหลักจำนวน 11 สี ตามการศึกษาของเบอริลิน และเคย์ (Berlin & Kay, 1969) คือ สีแดง สีดำ สีขาว สีน้ำเงิน สีเหลือง สีเขียว สีส้ม สีชมพู สีม่วง สีน้ำตาล และสีเทา สำนวนที่ใช้คำเรียกชื่อสีในภาษาไทยพบเพียง 6 สี และในภาษา เกาหลีพบ 8 สีเท่านั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คืออัตราส่วนร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean average)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสี

ข้อมูลคำศัพท์จากกลุ่มตัวอย่างประชากรมีประมาณ 330 คำ ซึ่งความหมายเชิงเปรียบเทียบมี 200 คำ และความสัมพันธ์ของสีและสัญลักษณ์ของสีมี 130 คำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีต่างๆ ส่วนมากมีความเหมือนระหว่างชาวไทยและชาวเกาหลี คือ สีแดง สีขาว สีน้ำเงิน สีเหลือง สีเขียว สีส้ม และสีชมพู สำหรับสีดำ สีม่วง สีน้ำตาล และสีเทานั้นปรากฏความแตกต่างกันระหว่างสองชาติ

สีแดงมีค่า +E +P และ +A **สีขาว**มีค่า +E -P และ A ความหมายตายตัวของสีขาวคือ innocent(บริสุทธิ์) clean(สะอาด) **สีน้ำเงิน**มีค่า +E +P และ +A และมีความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า fresh(สดใ) cool(เย็น) comfortable(สบาย) เป็นต้น **สีเหลือง**มีค่า +E -P และ A และมีความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีคือ soft(อ่อน) warm(อบอุ่น) joyful(สนุกสนาน) เป็นต้น **สีเขียว**มีค่า +E +P และ +A และมีความหมายเชิงเปรียบเทียบคือ comfortable(สบาย) peaceful(สงบสุข) quiet(เงียบ) fresh(สดใ) เป็นต้น **สีส้ม**มีค่า +E +P และ +A ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีมี outstanding(โดดเด่น) warm(อบอุ่น) confused(สับสน) lively(มีชีวิตชีวา) เป็นต้น **สีชมพู**มีค่า +E และ -P ส่วนในด้าน Activity ปรากฏว่าต่างกันเพียงเล็กน้อย คือ ตัวอย่างประชากรชาวไทยประเมินค่าที่อยู่ในช่วงกลาง ส่วนชาวเกาหลีประเมินค่า -A คำศัพท์ที่พบคือ lovely(น่ารัก) soft(อ่อน) เป็นต้น **สีดำ**มีค่า -E และ +P แต่ผู้ชายเกาหลีมีค่า +E ส่วนในด้าน Activity ปรากฏความต่างระหว่างสองชาติ คือ กลุ่มตัวอย่างชาวไทยประเมินค่า +A แต่ชาวเกาหลีประเมินค่า -A **สีม่วง**ปรากฏความต่างระหว่างชาติและเพศ ในด้าน Evaluation ตัวอย่างประชากรชาวไทยประเมินค่า -E ชาวเกาหลีประเมินค่า +E ในด้าน Potency ค่อนข้างแสดงความเหมือนทั้งสองชาติและเพศคือ +P สำหรับด้าน Activity กลุ่มตัวอย่างเพศชายประเมิน +A ส่วนเพศหญิงแสดง -A **สีน้ำตาล**แสดงความต่างระหว่างชาติ ทุกตัวอย่างประชากรประเมินค่า +P ในด้าน Evaluation ประเมินค่า +E ยกเว้นชายเกาหลีคือ -E ส่วนด้าน Activity ชาวไทยประเมินค่า +A แต่ชาวเกาหลี ประเมินค่า -A และสีเทาในด้าน Evaluation เพศหญิงมีค่าการประเมิน -E แต่เพศชาย ประเมินค่าที่อยู่ในกลาง ส่วนในด้าน Potency เพศชายมีค่า + P หญิงไทยมีค่า -P ส่วน หญิงเกาหลีประเมินค่าที่อยู่ในกลาง สำหรับด้าน Activity ทุกตัวอย่างประชากรมีค่า -A ส่วน เพศชายไทยมีค่า +A

5.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีและจำนวนที่ใช้คำเรียกชื่อสี

จากการวิเคราะห์พบว่าจำนวนที่ใช้ในภาษาไทยมีเพียง 6 สีและภาษาเกาหลีมี 8 สีเท่านั้น จำนวนภาษาไทยมีจำนวนที่ใช้สีแดง สีดำ สีขาว สีเหลือง สีเขียว และสีม่วง ส่วนภาษาเกาหลีมีจำนวนที่ใช้สีแดง สีดำ สีขาว สีน้ำเงิน สีเหลือง สีเขียว สีชมพู และสีเทา

จำนวนที่ใช้คำเรียกชื่อสีส่วนมากมีความสัมพันธ์กับความหมายเชิงเปรียบเทียบของสี ส่วนจำนวนที่ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายเชิงเปรียบเทียบนั้นเกิดขึ้นตามความเป็นจริง เช่นในจำนวนภาษาไทยที่ว่า “ข้าวแดงแกงร้อน” “หน้าแดง” เป็นต้น และในจำนวนภาษาเกาหลี ได้แก่ “얼굴이 붉어지다” เป็นต้น

จำนวนที่ใช้คำเรียกชื่อสีที่มีความสัมพันธ์กับความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีส่วนมาก สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้มาจากการวิจัยในครั้งนี้ จำนวนที่ใช้สีดำในภาษาไทยและภาษาเกาหลีแสดงความหมายในทางไม่ดีทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีดำคือ -Evaluation ตัวอย่างเช่น “แก่ดำ” ในภาษาไทย และ “속이 시커멓다 sok-i si-keu-meutha (ใจดำ)” ในภาษาเกาหลี จำนวนที่ใช้สีขาวมีความหมายทางบวกในด้าน Evaluation และทางลบในด้าน Potency เช่น “ขาวบริสุทธิ์” และ “ตาขาว” ในภาษาไทย และ “얼굴이 하얗게 질리다 eul-gou-i ha-yat-khe jil-li-da (หน้าเปลี่ยนเป็นสีขาว)” ในภาษาเกาหลี จำนวนที่ใช้สีน้ำเงินของ ภาษาเกาหลีแสดงความหมายเชิงเปรียบเทียบต่างๆ เช่น “췌 췌 cheung-choun (ฤดูใบไม้ผลิ สีน้ำเงิน)” หมายความว่า ‘young’ ซึ่งถือว่าจำนวนนี้เกี่ยวข้องกับ ความหมายเชิงเปรียบเทียบที่ ปรากฏในข้อมูลคำว่า ‘young’ หรือ ‘youth’

5.1.3 ความเข้าใจจำนวนที่ใช้คำเรียกชื่อสีระหว่างภาษาไทยและภาษาเกาหลี

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่าความเข้าใจและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างภาษาไทยและภาษาเกาหลีขึ้นอยู่กับบริบท ในภาพรวมของ จำนวนผู้ตอบคำถามที่ถูกต้องที่มีบริบทมีความต่างกันเกือบสองเท่าของข้อที่ไม่มีบริบท โดยผู้ตอบชาวไทยตอบถูกต้องจากคำถามที่มีบริบทร้อยละ 89.17 ส่วนข้อที่ไม่มีบริบทตอบ ถูกต้องร้อยละ 45.83 ชาวเกาหลีตอบถูกต้องจากคำถามที่มีบริบท ร้อยละ 93.33 ส่วนข้อที่ไม่มีบริบทมีร้อยละ 53.33

ในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกคำตอบและความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีของ ตัวอย่างประชากร พบว่ากรณีที่ไม่มีบริบท ตัวอย่างประชากรเลือกคำตอบโดยพิจารณา

ความหมายเชิงเปรียบเทียบของตนเองหรือนำความหมายของสำนวนในภาษาของตนเองมา เปรียบเทียบในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม บริบทจึงมีส่วนอย่างมากต่อความเข้าใจ แต่เมื่อไม่มีบริบทจะนำความหมายเชิงเปรียบเทียบในภาษาของตนเอง หรือสำนวนในภาษาของตนเองมา พิจารณาและแปลความหมาย

5.2. อภิปรายผล

5.2.1 ออสกู๊ด(Osgood, 1985) พบว่าค่าการประเมินสี่ต่างๆ ของชาวไทยแตกต่างจากความ เป็นสากล ยกเว้นสี่เขียวและสี่เทา ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีแดง สีขาว สีเขียว สีเหลือง สีนํ้าเงิน สีส้ม และสีชมพูของชาวไทยปรากฏเหมือนกับของชาวเกาหลี จึงถือว่ามีความเป็นสากล ส่วนความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีดำ สีม่วง สีนํ้าตาล และสีเทาแตกต่างกันระหว่างภาษาและเพศ ซึ่งปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีดำปรากฏความแตกต่างระหว่างภาษา ได้แก่ ด้าน Activity แต่ชาวเกาหลีแสดงถึงความไม่กระฉับกระเฉง เมื่อพิจารณาผลการวิจัยของออสกู๊ดที่พบว่า โดยทั่วไปสีดำไม่ไม่กระฉับกระเฉง แต่แสดงว่าแตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชาวไทยมีความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีดำไม่เหมือนกับความหมายที่เป็นสากล

ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีม่วงปรากฏความแตกต่างระหว่างทั้งภาษาและเพศ คือ ในด้าน Evaluation มีความแตกต่างระหว่างชาติ คือ ชายและหญิงไทยให้ค่าการประเมินคือ -E ส่วนชายเกาหลีให้ค่า +E และผู้หญิงชาวเกาหลีให้ค่าในช่วงกลาง สำหรับด้าน Activity มีความแตกต่างระหว่างเพศ คือ เพศหญิงทั้งสองชาติให้ค่า -A แต่เพศชายให้ค่าการประเมินคือ +A

ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีนํ้าตาลแสดงความหลากหลายระหว่างภาษาและเพศ ได้แก่ ในด้าน Evaluation ผู้หญิงไทยและเกาหลีประเมิน +E ผู้ชายไทยให้ค่าในช่วงกลาง และผู้ชายเกาหลีให้ค่า -E ในด้าน Potency ตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มให้ค่า +P แต่ ค่าการประเมินแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ผู้หญิงไทยประเมินสูงสุด +1.4 และผู้ชายเกาหลีประเมินต่ำสุด +0.3 สำหรับด้าน Activity ค่าการประเมินมีความแตกต่างกันระหว่างชาติ คือ ชาวไทยให้ค่า +A แต่ชาวเกาหลีให้ค่า -A

สีเทามีความหมายเชิงเปรียบเทียบแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากร กล่าวคือ ด้าน Evaluation ผู้ชายไทยประเมิน +E ผู้ชายเกาหลีให้ค่าในช่วงกลาง และกลุ่ม ผู้หญิง

ชาวไทยและเกาหลีให้ค่า -E ในด้าน Potency กลุ่มผู้ชายไทยและเกาหลีประเมิน +P ผู้หญิงชาวไทยประเมิน -P และผู้หญิงเกาหลีให้ค่าในช่วงกลาง ส่วนด้าน Activity ผู้ชายไทยประเมิน +A แต่กลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ให้ค่า -A จากการศึกษาของออสกูด สีเทาให้ค่า -E, -P และ -A เป็นค่าการประเมินทั่วไป ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยนี้กับการวิจัยของออสกูด แสดงให้เห็นว่า ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีเทาของชาวไทยค่อนข้างแตกต่างจากความเป็นสากล โดยเฉพาะการประเมินของชายไทยแตกต่างกับความเป็นสากลทั้งสิ้น

แม้ไม่ได้ทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติและข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของออสกูดที่พบแนวโน้มว่าความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีต่างๆ ของชาวไทยแตกต่างจากความเป็นสากล ผู้วิจัยตั้งเห็นข้อสังเกตว่า ความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีของชาวไทยมีความเป็นสากลในสีต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ แต่พบความแตกต่างจากความเป็นสากลด้วย และความแตกต่างของความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีนั้นขึ้นอยู่กับชาติพันธุ์และเพศของตัวอย่างประชากร

5.2.2 จากการศึกษาสำนวนที่ใช้คำเรียกชื่อสีต่างๆ พบว่า สำนวนภาษาไทยมีการสีแดงกับสีดำคู่กัน ดังตัวอย่าง

“รู้ดำรู้แดง” หมายความว่า ตัดสินให้ได้ข้อยุติอย่างกระจ่างชัดเจน

ส่วนสำนวนภาษาเกาหลีใช้สีดำกับสีขาวคู่กัน ในดังตัวอย่าง

“흑과 백을 가리다 huk-gwa baik-ul ga-gi-da (แยกเป็นสีดำกับสีขาว)”

หมายความว่า ต้องรู้อะไรให้ชัดเจน หรือ ต้องรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก ซึ่งความหมายเหมือนกับสำนวนไทยที่ว่า “รู้ดำรู้แดง”

ตามทฤษฎีของสีแล้ว สีดำและสีขาวเป็นสีที่ตัดกัน แต่การใช้สีดำกับสีขาวคู่กันนั้นเป็นสากล ดังนั้นการใช้สีแดงกับสีดำเป็นคู่ในสำนวนของภาษาไทยจึง แสดงให้เห็นลักษณะพิเศษของความหมายเชิงเปรียบเทียบของสีในภาษาไทย ซึ่งแตกต่างจากสำนวนของภาษาเกาหลี และแตกต่างจากความเป็นสากลด้วย

5.2.3 ในสำนวนภาษาเกาหลีใช้สีเขียวน้อย แต่ใช้สีน้ำเงินแทน สำนวนที่ใช้สีเขียวในภาษาเกาหลียืมมาจากภาษาจีน ดังนั้นโดยแท้จริงแล้ว สำนวนภาษาเกาหลีไม่มีสีเขียวมีแต่สีน้ำเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่สอดคล้องกับทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์ ดังตัวอย่าง

“청신호 cheung-sin-ho (สัญญาณสีน้ำเงิน)” หมายถึง สัญญาณไปได้ ที่มา

จากสัญญาณไฟเขียว และมีความหมายอีกอย่างหนึ่งคือ สัญญาณที่แสดงความดี ส่วนนี้น่าจะใช้สีเขียวมากกว่าสีน้ำเงิน แต่คนเกาหลีใช้สีน้ำเงินแทน

“청일점 cheung-il-jeum (จุดสีน้ำเงินเดียว)” หมายความว่า ผู้ชายคนเดียวในกลุ่มผู้หญิง “cheung-il-jeum” ส่วนนี้เกี่ยวกับความหมายเชิงเปรียบเทียบของชาวเกาหลีว่าผู้ชายเป็นสีน้ำเงินและผู้หญิงเป็นสีแดง จึงมีคำว่า “홍일점 hong-il-jeum (จุดสีแดงเดียว)” เกี่ยวกับผู้หญิง และ “청일점 cheung-il-jeum” หมายถึงผู้ชายคนเดียวอยู่ในกลุ่มผู้หญิง ส่วนนี้ใช้สีน้ำเงินเป็นสีตัดกันกับสีแดง แต่ที่จริงแล้วสีตัดกันของสีแดงคือ สีเขียวและสีน้ำเงินในส่วนนี้น่าจะเป็นสีเขียว

ของ อิน ซูล (성인술, 1997) ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์ชาวเกาหลีเสนอไว้ว่า ในภาษาเกาหลี มีสีหลัก 5 สี คือ สีแดง สีดำ สีขาว สีน้ำเงิน และสีเหลือง แม้ว่าปัจจุบันจะมีคำเรียกชื่อสีมากมาย แต่ทั้งห้าสีนี้เป็นหลัก จึงอาจสรุปได้ว่าการใช้สีน้ำเงินใน ส่วนของภาษาเกาหลีไม่สอดคล้องกับทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความหมายของสีในภาษาอื่นๆ เช่น เปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น เพื่อศึกษาความเป็นสากลและลักษณะพิเศษระหว่างวัฒนธรรม
2. ควรมีการศึกษาพิจารณาปัจจัยทางสังคมอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทางสังคมที่แตกต่างกันไปมีผลต่อความเข้าใจความหมายเชิงเปรียบเทียบ หรือไม่ อย่างไร
3. ควรมีการศึกษาลักษณะที่หลากหลายของสี เช่น ศึกษาคุณสมบัติของสีในด้านสีแท้(hue) ความเข้มของสี(saturation) และน้ำหนักสี(lightness) เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าความหลากหลายของสีมีอิทธิพลต่อความหมายเชิงเปรียบเทียบหรือไม่ อย่างไร
4. ควรมีการศึกษาคำเป็นมาของส่วนที่ใช้คำเรียกชื่อสี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดของมนุษย์ที่มีต่อสีและการใช้คำเรียกชื่อสีในภาษา